

## Cepljenje BCG proti tuberkulozi v ptujskem okraju

Znano je, da naleti vsaka novost v kakršni koli obliki in panogi, zlasti pa še v medicini, v svojem začetku na mogoče nasprotje. To so predvsem posamezniki z zastarelim naziranjem ter razni vaški pa tudi mestni rodoljubi. Prav tako je bilo, ko se je pričelo cepljenje proti tuberkulozi v našem okraju. Vendar je kljub vsemu modrovanju takih posameznikov velika večina našega ljudstva spoznala ogromno korist in popolno nesškodljivost zaščitnega cepjenja proti tuberkulozi (jetiki).

Na vseh dosedanjih cepilnih zbiralščah je cepilna ekipa dosegla zadovoljive uspehe in rezultate — v vseh predelih Halož je bilo v 9 dneh cepljenih več tisoč oseb — otrok in mladine. Ljudstvo je namreč pravilno razumelo, da je cepljenje proti tuberkulozi edino in najmočnejše sredstvo v borbi proti našemu najhujšemu in zavratnemu sovražniku — jetiki.

V naslednjih dneh se bo v Ptuj in okraju Ptuj vršilo cepjenje proti tuberkulozi po naslednjem razporedi:

### Za področje mesta Ptuja:

I. zbiralšče: šola Breg pri Ptuj za desni breg Drave in Dražence: a) 7. in 11. aprila 1949, ob 8. uri za otroke od 1.—12. leta starosti; b) 4. 7. in 11. aprila 1949, ob 14. uri za mladino od 12.—18. leta starosti.

Na tem zbiralšču so zajeti vsi šolski otroci in ostali.

II. zbiralšče: šola Mladika v Ptuj: za desni breg Drave: a) 7. in 11. aprila, ob 10. uri za otroke od 1.—12. leta starosti; b) 4. 7. in 11. aprila, ob 16. uri za mladino od 12.—18. leta; c) 5. 8. in 12. aprila, ob 14. uri za mladino od 12. do 18. leta; d) 8. in 12. aprila, ob 8. uri za otroke od 1.—12. leta, vstevši kolektivno udeležbo učencev Mladike in strokovnih šol ter KLO Spuhla in Rogoznica. d) 6. in 13. aprila, ob 13. uri v gimnaziji Ptuja za vse dijaštvo gimnazije.

### Za področje okraja Ptuj:

I. zbiralšče: gostilna Korenjak, Podvinci: 6., 9. in 13. aprila 1949, ob 16. uri za vse osebe od 1.—18. leta starosti iz KLO Podvinci in Kicar.

II. zbiralšče: šola Rodni vrh (Sv. Duh) ali Dolena: 9., 12. in 15. aprila t. l., ob pol 9. uri za šolo Sv. Duh, KLO Dolena in Rodni vrh za vse osebe od 1. do 18. leta starosti.

III. zbiralšče: osnovna šola Hardek — Ormož: 6., 9. in 12. aprila 1949, ob 8. uri za solarje, MLO Ormož, KLO Pavlovci, Lešnica ter strokovne šole (po navodilih krajevnega zdravnika).

IV. zbiralšče: šola Hum pri Ormožu: 13., 16. in 19. aprila 1949, ob 8. uri za šolo Hum, KLO Hum in Loperšice (po navodilu krajevnega zdravnika).

V. zbiralšče: šola Središče ob Dravi: 21., 25. in 28. aprila 1949, ob 8. uri za šolo in KLO Središče ter KLO Obrež in Salovci.

VI. zbiralšče: Gimnazija Ormož (ali zdrav. dom, Ormož): 22., 26. in 29. aprila, ob 8. uri za dijaštvo gimnazije Ormož.

VII. Dne 21., 25. in 28. aprila 1949: a) Šola Sela pri Ptuj ob pol 8. uri za ves šol. okoliš; b) Šola Lovrenc na Dr. polju ob 10. uri za ves šol. okoliš; c) Šola Cirkovce ob 13. uri za ves šol. okoliš.

VIII. Dne 22., 26. in 29. aprila 1949: a) Šola Starše ob pol 8. uri za ves šol. okoliš; b) Šola Marjeta na Dr. polju ob 11. uri za ves šol. okoliš.

IX. Dne 23., 27. in 30. aprila 1949: a) Šola Gorišnica ob pol 8. uri za ves šol. okoliš; b) Šola Podgorci ob 13. uri za ves šol. okoliš; c) Šola Velika nedelja ob 15. uri za ves šol. okoliš.

Vsa podrobna pojasnila pri šolskih upraviteljih in krajevnih LO. — Udeležba je obvezna!

Poverjenstvo za zdravstvo OLO Ptuj

## Radio v službi delovnega ljudstva

Loperšice, marca 1949. Borba proti neizobraženosti postopoma izhaja med ljudskimi množicami potrebo za tehničnimi sredstvi, kar se odraža med drugim pri zainteresiranosti za radio aparate.

Večanje proizvodnje v naši radio-tehnični industriji in uvoz radio aparatov iz inozemstva bosta letos omogočala okrajnim in krajevnim odborom nabavo radio prejemnikov na priklop na električno omrežje in baterije. Tako bodo imeli funkcionarji KLO-jev možnost izobraževanja potom radio predavanj, zraven tega pa tudi volivci in člani frontnih organizacij, ki se bodo zbirali okrog radia in s tem vzdrževali bližje tovariške stike, mesto, da bi se ukvarjali z brezpredmetnimi lahkovernostmi, nesmiselnimi lažmi in drugimi pojavi nepoučenega človeka.

### „Žalujoci ostali“ pri Veliki Nedelji

Minili so časi, ko so se na naših podeželskih odrih igrali »Trije ptički« in podobne igre. Naše delovno kmečko ljudstvo, zlasti mladina, lahko gleda zadnje čase kvalitetna dela domačih in tujih pisateljev. Tako so pri Veliki Nedelji igrali v nedeljo, 13. marca, Nušičevo komedijo »Žalujoci ostali«. Igralci so v režiji tov. Ivana Moravca dobro podali komedijo, ki v šaljivi obliki bica nekdanjo srbsko čaršijsko družbo Šale in domisljice tega največjega srbskega humorista so zabavale prenapol-

Okrajni LO v Ptuj je prijavil preko PVLRS upravi za radiodifuzno službo 20 KLO-jev ptujskega okraja, med katerimi so tudi haloški KLO-ji: Leskovec, Cirkulca in Vareja ter KLO-ji ptujskega in dravskega polja in Slovenskih gor. V Janeževcih, Vareji, Brezovcih in Loperšicah še nimamo elektrovdne napeljave, zato si bomo začasno pomagali z baterijskimi prejemniki.

Preko družbene uporabe radio aparatov se bo naše ljudstvo na podeželju prepričalo, da služijo vsi tehnični proizvodi v socialistični državi dvigu izobrazbe in življenjskih pogojev delovnega ljudstva in da bo tem potom dosežen novi lik članov socialistične družbe, ki se ne bodo dali nikoli prepričati, da je kapitalistični družbeni red pravičnejši od socialističnega.

njeno prosvetno dvorano. S tem, da nudimo našemu ljudstvu dela srbskih in drugih jugoslovanskih književnikov, utrjujemo bratstvo in enotnost naših narodov, kar je nujno potrebno, če hočemo strnjeno korakati v socializem.

Dne 6. marca pa so praznovala naše žene Mednarodni dan žena z govori, doklami, telovadbo in petjem p. n. n. Sledila je kratka šaloigra »Lorvorov venec«, ki jo je igrala mladina. Govorila sta tov. Milka Predikaka in tov. Franc Kosi. Prva je poudarjala žrtve naših mater v narodnoosvobodilni borbi, drugi pa borbeni značaj mednarodne ženske organizacije.

## Fizkultura

### Okrajni zlet

Po vsej naši državi se bodo letos vršili v okrajnih centrih fizkulture, zleti, ki bodo pregled dela fizkulture organizacije in močno propagandno sredstvo za omasovitev fizkulturega pokreta med delavskim in kmečkim razredom.

Tudi v Ptuj se bo vršil okrajni fizkulture zlet dne 22. maja.

Da bo zlet res dostojna manifestacija, ki bo dosegel svoj propagandistični in strokovni smoter, je potrebno, da se vsa telovadna društva ter vsi aktivisti, ki nameravajo sodelovati na zletu, začnejo sistematično pripravljati na nastop. Učenje zletnih prostih vaj je treba pospešiti. Kjer ni sposobnih vadiateljev, se obrnite na okrajni telovadni odbor, ki vam bo poslal svoje instruktore.

Program letošnjega zleta se bo izvajal dva dni. V soboto popoldne, dne 21. maja, bo tekmovalanje v ljudskem nogometu za vse oddelke telovadnih društev ter vrste centrov predvojaške vzgoje. Zvečer istega dne bo na Titovem trgu pod reflektorji telovadna akademija, na kateri bodo nastopila s svojimi najboljšimi točkami društva iz vsega okraja. V nedeljo zjutraj se bo vršila na telovadišču v Ljudskem vrtu generalna popoldanska nastop, po generalu: pa bo fizkultura parada skozi mesto ter zbor vseh nastopajočih na Kvedrovem trgu.

Popoldan bo telovadni nastop v Ljudskem vrtu.

Na okrajnem zletu bodo nastopila vsa telovadna društva, nekateri pionirski odredi, centri predvojaške vzgoje, JA, NM in še nekateri aktivisti. Pozivamo vse fizkulture, ki še niso vključeni v priprave za okrajni zlet, da pričnejo takoj s pripravami in nadoknadijo izgubljeni čas.

### ZADOVOLJIV PRIČETEK POMLADANSKEGA CROSSA

Mesec april je mesec prehoda iz telovadnic na igrišča in v naravo. V tem mesecu se tudi vrši kot uvod v letno sezono pomladanski cross. Letos mora imeti cross mnogo bolj množičen in manifestativen značaj, kakor je bila to doslej navada. Naš okraj je sprejel obvezo, da bo na crossu tekmovalo 5500 tekačev. Prvi dnevi aprila so prinesli tudi že večje število po naših osnovnih edinicah. Tekmovala je obrtna šola šola v Ptuj, aktiv okrajnega magazina, melioracijska šola, pionirski odredi v Ormožu, Rodnem vrhu, Ptujski gori, Hajdini in Humu, predvojaška vzgoja v Veliki Nedelji, Ptuj, Ormožu in Središču. Skupno je teklo že nad 1000 tekmovalcev. Začetek pomladanskega crossa je torej prinesel dobre rezultate, slaba je le udeležba mladinskih in sindikalnih aktivov, ki tudi še ne vršijo nikakih priprav za cross. Če se bo poživila tudi njihova dejavnost, za kar je še dovolj časa ves mesec, bomo našo obvezo sigurno daleč presežili.

Ing. Zorec Egon

## Črvi žičniki povzročajo veliko škodo

Že v lanskem letu je bilo v ptujskem okraju ugotovljeno delovanje svojevrstnih črvov, ki so v kmetijstvu povzročali občutno škodo na nežnih stebelcih in koreninah žitaric, krompirja in pese.

Tudi letos se bodo sigurno pojavili tovrstni škodljivci na kulturnem rastlinstvu. (Ugodna zima). Ti v kmetijstvu doslej malo znani črvi škodljivci so tako zvali žičniki. To so šesteronožne, zarjavim koščkom žice podobne ličinke hrošča kosčice, ki objedajo mlade rastline v zemlji ali tik na površini. Posebno radi se lotevajo nežnih stebel in korenin. Napadajo predvsem žitarice, krompir, koruzo, peso in krompir.

Če se ne pobrigamo, da bi uničili te živalice, povzročijo občutno škodo. Uničiti pa jih ni lahko, ker nimamo sredstev, ki bi 100% uničilo to zalego.

Zelo učinkovit je sledeči način uničevanja ličink: Pred setvijo (ne pred aprilom) je potrebno nastaviti v zemljo koščke krompirja, ki hitro privabijo

ličinke. Te se zarijejo v krompir in ga obžirajo. Po nekaj dnevih morajo biti krompirjevi koščki pobrani in skuhani. Porabimo jih lahko po kuhanju za živilsko krmo.

Tudi umetna gnojila so učinkovita: Pomagajo ožrtim rastlinam, da toliko ne trpijo, ker dobijo z gnojilom na razpolago dovolj hrane. Za preprečitev delovanja žičnikov sta potrebni jedki gnojil: apnen: dušik in apno, ki direktno uničujeta ličinke.

Prav tako je važna skrbna priprava zemljišč. Jarine morajo biti čimprej posejane, da razrastejo še pred pojavom žičnikov. Ozmimine ne smemo sejati: prezgodaj in pregloboko. Pri oranju strnišč je najboljša, da naženemo na njive perutnino, ki pobere množino te golazni. Koristno je tudi valjanje, ker je ličinkam v pavaljani zemlji oteženo gibanje. Najraje živijo v rahli zemlji.

Borba proti vsem škodljivcem posevkov je borba za zaščito in kmetijstvu vložnega truda in pridelkov.

## Delitev industrijskih nakaznic za leto 1949

V zvezi z delitvijo nakaznic za industrijske proizvode za leto 1949 daje ministrstvo za trgovino in preskrbo naslednja

### navodila:

IR-1a nakaznice prejmejo delavci, ki so zaposleni v težki (zvezni) industriji, vojaški industriji in v rudarstvu, ki prejemajo živilske nakaznice TDA-jam, TDA in TDB, traktoristi v kmetijstvu, delavci, ki prejemajo TD-ža ali TD-žb živilske nakaznice in ki so zaposleni v železniških kurilnicah, a ne prejemajo službene obleke, delavci, ki prejemajo GD živilske nakaznice in so zaposleni v eksploataciji gozdov, delavci, ki prejemajo TD živilske nakaznice in so zaposleni v kamnolomih, rudnikih boksita in v predorih ter delavci, zaposleni v industriji cementa pri nakladanju in razkladanju in prekladanju cementa ter pridobivanju surovin.

IR-1b nakaznice prejmejo delavci in nameščenci, zaposleni v državnih uradih, ustanovah in podjetjih, združenih in zadržnih organizacijah, državnih organizacijah in privatnih delodajalcih, kolikor niso upravičeni do prejema IR-1a nakaznic, učenci v gospodarstvu, vojni invalidi in invalidi dela, priznani znanstveniki in umetniki ter študenti visokih šol.

IR-2 nakaznice prejmejo osebni upokojenci, učenci srednjih in strokovnih šol stari nad 14 let, uslužbenici, ki prejemajo po obstoječih predpisih službeno obleko in obutev od podjetja, ustanove urada ali organizacije, v kateri so zaposleni n. pr. železničarji, postarji itd., nosači, splavarji, žagarji, pečnice, člani obrtno-pridelovalnih združenj in babice.

IG nakaznice prejmejo družinski upokojenci, uživalci pomoči drž. zavoda za soc. zavarovanje, gmočno nepreskrbljene osebe, ki niso sposobne za pridobivanje, duhovniki verskih skupnosti, obrtniki, člani vozniki, šoferji taksijev, postrežnice, osebe prostih poklicev (letarji, zdravniki, zobarji, advokati itd.), družinski člani oseb, ki so sprejete v zagotovljeno preskrbo, v kolikor niso izvrščeni v druge potrošniške kategorije.

ID-1 nakaznice prejmejo otroci oseb, ki so sprejete v zagotovljeno preskrbo do dopolnjenega 2. leta starosti.

ID-2 nakaznice prejmejo otroci od 2. do dopolnjenega 14. leta starosti oseb, ki so sprejete v zagotovljeno preskrbo. IG, ID-1 in ID-2 nakaznic ne morejo prejeti osebe, katerih svojci so zaposleni, a posedujejo toliko posestva, da prodajajo pridelke po vezanih cenah oziroma prostih cenah ter imajo s tem

možnost nakupa industrijskih proizvodov.

### NAČIN DELITVE NAKAZNIC

Nakaznice za nakup industrijskih proizvodov bodo razdeljevala:

a) podjetja in ustanove ter organizacije;

b) krajevni (rajski) ljudski odbori. Nakaznice prejmejo pri podjetjih, ustanovah ali državnih organizacijah tisti potrošniki, ki delajo v podjetjih z 10 ali več uslužbenci in sicer za sebe in za svoje, ki so do nakaznic upravičeni v smislu danih navodil oziroma določil.

Ostali upravičenci do industrijskih nakaznic prejmejo iste preko krajevnih-rajskih ljudskih odborov.

### NAČIN DELITVE NAKAZNIC POTROŠNIKOV

Podjetja, ustanove, organizacije, ki zaposlujejo 10 ali več uslužbencev, sestavijo spisek oseb, ki so pri njih zaposlene od 1. marca 1949 in preje, ali če imajo dokaze, da so bile neposredno pred nastopom službe v njihovem podjetju zaposlene v drugem podjetju toliko časa, da znaša skupno najmanj 3 mesece, ter svojeve teh uslužbencev, ki so na podlagi navodil upravičeni do nakaznic, t. j. da prejemajo nakaznice za prehranske predmete preko podjetij. Spiske sestavijo na obrazcu z naslednjimi rubrikami:

1. tek. številka;
2. ime in priimek;
3. leto rojstva;
4. stopnja sorodstva;
5. ulica, kraj, okraj stanovanja;
6. poklic, vrsta dela;
7. ali prejema uniformo;
8. potrdilo prejema.

Spiske sestavijo po okrajih in vrstah nakaznic, n. pr.: OLO Maribor-okolica. Upravičenci do nakaznic IR-1a: (sledi poimenski seznam)

IR-1,

IR-2 itd.

OLO Kamnik: prav tako kot zgoraj. Ko podjetja, ustanove vpisejo tako vse svoje uslužbenice in njih svoje, katerim so razdelile tudi živilske nakaznice za mesec marec, sestavijo republikatijo potrebnih industrijskih nakaznic po okrajih in vrstah nakaznic. Za uslužbenice, ki še niso v delovnem odnosu 3 mesece, bodo pod etja, ustanove dvignile nakaznice v naslednjem mesecu oziroma po preteku navedene dobe.

Podjetja, ki zaposlujejo industrijsko zavodsko milico, prav tako vnesojo spiske mličnike, čeprav ne prejemajo živilskih nakaznic pri podjetjih.

### Dopisnikom

CG — Vel. Nedelja. Vaš dopis je nekaka dopolnitev članka »O razvalinah minorističnega samostana v Ptuj«.

Čeprav je bil članek obsežen, vendar ni posameznih dejstev podrobno obravnaval. Vi omenjate nastanek tlačenstva. Odgovoriti Vam moramo na eno Vašo trditve, namreč, da se cerkev ni vtikala v družbeno ureditev, ampak je skrbel za versko in pravno življenje ljudi.

Objektivni zgodovinarji so dokazali, kako je cerkev v zgodovini vedno stale ob vladajočem razredu, ko se je delovno ljudstvo borilo za svoje pravice. Izjeme so bili le redki duhovniki, ki so p istopili v vrste naprednih ljudskih sil. Tako je bilo za časa kmečkih puntov, meščanskih revolucij, tako je sedaj v 20. stoletju v Spaniji, Italiji in drugod. Da se je cerkev vtikala v družbeno življenje, je jasno tudi iz dejstva, da je organizirala svoje politične stranke, ki aktivno posegajo v gospodarski in politični razvoj držav. Prav sedaj je za to posebno zgovoren primer Italije.

Trdite tudi, da umetniško delo ni delo sužnjev. Ali nam zgodovina Orienta in Zapada skozi vse veke na dokazuje, kako so nastajala arhitektonska umetniška dela po zamisli umetnikov z delom majhnega števila strokovnjakov in ogromne večine sužnjev in starem veku, tlačanov v srednjem in modernih sužnjem-proletariatu v novem, kapitalističnem veku?

Tako je načelno zgodovinsko stališče. Izjeme so posamezni primeri.

Uredništvo

Tromesečni rok za pridobitev potrošniške nakaznice za tekstil in obutev se ne zahteva za učence v gospodarstvu, študente in učence srednjih in strokovnih šol, vojne in delovne invalide, rodovne invalide, osebe in rodbinske upokojeince ter za gmočno nepreskrbljene osebe, ki niso pridobitno sposobne, ter za rodbinske člane teh oseb. V trimesečni rok za pridobitev potrošniške nakaznice za tekstil in obutev se šteje:

a) čas, prebit na mladinskih delovnih akcijah, tistim mladincem in mladinkam, ki se zaposlijo neposredno po odhodu iz delovne brigade;

b) čas, prebit na tečaju tistim tečajnikom, ki se takoj po končanem tečaju zaposlijo pri delu, za katerega so se pripravljali na tečaju.

Delavci, uslužbenici in nameščenci, ki amovoljno zapuste delo brez poprejšnje odpovedi ali pred iztekom odpovednega roka, morajo oddati živilske in industrijske nakaznice podjetju, ustanovi ali uradu, kjer so do tedaj delali. Podjetje in, o tem izstavi potrdilo, nakaznice pa vrne ljudskemu odboru, ki je nakaznico zdal.

Podjetja in ustanove opozarjamo na kazenske določbe Pravilnika o potrošniških nakaznicah, objavljenega v Ur. listu FLRJ šte. 26 z dne 30. marca 1949, ki določajo visoke kazni za uslužbenice, ki nemarno vodijo sezname in podatke za evidenco in kontrolo potrošniških nakaznic.

Spiske potrošnikov morajo izdelati podjetja, ustanove itd. v trojniku do 16. aprila in jih oddati v 2 izvodih okrajnemu ljudskemu odboru, v katerega območju podjetje je. V spiske vnesojo vse uslužbenice in njih svoje, ne glede v katerem okraju stanujejo.

Okrajni ljudski odbori sestavijo sumarije podjetij do 20. aprila ter predložijo v 2 izvod s kopijami spisikov podjetij ministrstvu za trgovino in preskrbo do 21. aprila 1949.

Način delitve nakaznic za ostale potrošnike preko krajevnih ljudskih odborov objavimo pozneje.

(Iz pisarne MTP)

### Z zbiranjem odpadkov bo sleherni frontovec z dejanji pokazal svoj odnos do Fronte in petletnega plana

tev konjskega športa, ki bi omogočilo naši mladini udejstvovanje tudi v tej športni panogi.

### SD DRAVA : SD KOVINAR 5:0 (2:0)

V nedeljo je imelo moštvo SD Drave v gosteh prvaka celjskega okrožja SD Kovinar iz Stor. Tekma se je končala z visoko zmago Ptujčanov z rezultatom 5:0 (2:0).

Igra se je pričela z živahnim tempom in z izmenjajočimi napadi. Boljše moštvo iz Ptuja se je na svojem terenu takoj znašlo in že v začetku nevarno oblegalo vrata gostov. Zaradi netočnega podajanja žoge in streljanja na vrata je ostal rezultat prvega polčasa zelo nizek.

Drugi polčas je potekal prav tako v veliki premoči domačinov, ki so po Sirecu, Gajzerju in Repiču postavili končni rezultat 5:0.

Sodil je pred 800 gledalci Prangeš iz Maribora.

V predtekmi sta se pomerili moštvi iz Vinice in domačega Miličnika. Po boljši igri so zmagali gostje z rezultatom 1:0 (1:0).

P. A.

Ptuj, 3. aprila 1949.

V Ljutomeru je bila odigrana nogometna tekma med predvojaško vzgojo Ptuja in krajevnim moštvom Ljutomer. Zmagalo je boljše domače moštvo z rezultatom 3:1 (1:1).

V Ptuju pa se je odigrala 3. aprila nogometna tekma med drugim moštvom SD Drave in garniziji iz Ptuja. Zmagalo je zaslužno moštvo SD Drave z rezultatom 6:0 (2:0). Najuspešnejši igralec je bil Sirec Franc, ki je sam dosegel 5 golov.

P. A.